

Posudek k diplomové práci Robina Melounka: Oděv jako kulturní artefakt a jeho aktuální využití ve výtvarné výchově na ZŠ.

Oponentka: Mgr. Lucie Jakubcová Hajdušková, Ph.D.

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Autor si vybral téma, které může být pro žáky základní školy atraktivní ze dvou důvodů: a) oděv zprostředkovává řadu dalších společenských obsahů a témat (společenské postavení, gender, změna identity, zastupuje reálný svět a vztah k věcem z naší každodenní reality, atd.) a b) z výtvarného hlediska umožňuje hru s materiálem a experimentování, rozvíjení smyslové citlivosti. Poskytuje tedy učitelům výtvarné výchovy řadu podnětů a možností, jak je didakticky transformovat.

Autor téma zúžil na 20. století. Bohužel práci pojal encyklopedicky, chronologicky postupuje od jednoho období k druhému a bez jasného klíče vybírá určité reprezentanty (např.: obr. ilustrace z publikací J. Skarlantové a J. Máchalové). Práci chybí jasný koncept: z jakého úhlu pohledu se dívá autor na oděv, na módu? Z jakého důvodu rekapituluje vývoj v „ženském odívání“? Jaký obraz 20. století z tohoto pojetí vyplývá a proč právě tento pohled zvolil? Jak spolu souvisí tradiční český кроj a tvorba Rei Kawakubo? Řada tvrzení v práci se neopírá o spolehlivou znalost kulturních kontextů. Např.: *„Kubismus tak uspíšil módní změny, kdy se šaty staly odleskem vznešených uměleckých myšlenek a odtržením od tradičních forem zobrazení. Oblečení ztratilo třetí dimenzi, zploštilo se a stalo se jednodušším dílem.“* (str. 18) Dále se autor opírá o terciální prameny a tím oslabuje věrohodnost textu (citace z wikipedie).

Vzhledem k zaměření DP by právě kapitola o sociálních aspektech měla směřovat ke zkušenostem současného dítěte s pojetím oděvu jako sociální a kulturní výpovědi (Jaké rituály v odívání mají současné děti? Jakými trendy se řídí, co je v odívání zajímavé?). Autor tu ale představuje v dobré víře fenomény (lidový кроj, masopustní masky, ceremoniální oděv představitelů Univerzity Karlovy), které jsou současným dětem poněkud vzdálené.

Didaktická část se skládá z návrhů tří didaktických řad, je překvapivé, že autor je zcela nesebekritický a s jistotou tvrdí, jak dobře např. prac. listy k výuce vypracoval: „Otázky jsou kladeny způsobem srozumitelným pro obě věkové skupiny.“ Smyslem DP je zjistit, jak učitel žákům otázky klade, ne konstatovat, že je klade „srozumitelně“. Cíle didaktické řady jsou obecné a bez návaznosti na RVP. Jednotlivé úlohy řad na sebe navenazují, postrádají jasnou koncepci (útržky historického vývoje nepředstavují koncepci).

Výtvarná část práce představuje zajímavý nápad propojení obrazu a dámských šatů (napnuté šaty, oblečený obraz). Je škoda, že autor toto téma nevyužil při tvorbě výuky pro žáky a nevyšel z poznatků z vlastní tvorby. Tvorbou žáků se autor inspiruje, ale zpět svou inspiraci a poznání nevrací.

Formální stránka práce: Práce je relativně čtivá, plynulost čtení ruší řada překlepů a gramatických chyb (např.: „...slova, které jim nebyly ihned...“ str.: 60). Autor čerpá převážně z prací dvou autorek (MÁCHALOVÁ, J.; SKARLANTOVÁ, J.), v textu není patrné, zda publikace autorek cituje, nebo parafrázuje. V seznamu literatury jsou prameny, které nejsou v práci citovány.

Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě: 1) Jaké další prameny z oblasti teorie výtvarné výchovy a didaktiky by mohl autor pro svou práci využít a proč, kromě práce Věry Roeselové? 2) Další otázky k obhajobě jsou v textu posudku.

V Rovaniemi 31. 5. 2013

Mgr. Lucie Jakubcová Hajdušková, Ph.D.